Asiantuntijalausunto

5.10.2021

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Asia: E 106/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n uudesta vuoteen 2030 ulottuvasta metsästrategiasta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK kiittää mahdollisuudesta lausua EU:n metsästrategiasta ja toteaa seuraavaa:

Euroopan unionin komissio julkaisi heinäkuun lopussa uuden vuoteen 2030 ulottuvan metsästrategiansa. Unionin pinta-alasta yli 40 prosenttia on metsiä mutta metsäpinta-ala jakautuu epätasaisesti EU:n sisällä. Metsillä on monia ulottuvuuksia muun muassa ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin, unionin talouteen ja luonnon monimuotoisuuteen. Komissio toteaakin metsästrategian vastaavan erilaisiin ”*haasteisiin ja vapauttamaan metsien potentiaali tulevaisuuttamme varten*”. Strategia pohjautuu Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja EU:n biodiversiteettistrategiaan 2030 painottaen siirtymistä kestävään ja ilmastoneutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä.

> *MTK on tukenut edellisiä metsästrategioita niiden ohjatessa komission metsiin liittyvään politiikkaa kokonaisvaltaisen kestävästi. Poliittinen muutos näkyy kuitenkin selkeästi uudessa metsästrategiassa eikä se huomioi jo aikaansaatuja, hyviä metsänhoidollisia toimia. Uusi strategia ei huomioi kestävyyttä kokonaisvaltaisesti: pääpaino on ekologisessa kestävyydessä jättäen sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden heitteille. Hyvänä esimerkkinä tästä on aloite, joka kannustaa kolmen miljardin puun istuttamiseen unionin alueelle vuoteen 2030 mennessä. Suomessa metsänomistajat istuttavat vuosittain 150 miljoonaa uutta puunalkua, joten vuoteen 2030 mennessä suomalainen metsänomistaja on istuttanut kolmanneksen aloitteen vaatimista puista.*
>
> *Metsästrategiassa todetaan metsänomistajille tarjottavista taloudellisista kannustimista yleisellä tasolla mutta konkreettisuus puuttuu. MTK katsookin, että kestävyys pitää huomioida kokonaisesti, jotta metsät voivat hyvin ja tuottavat ekologisten hyötyjen lisäksi yhtä arvokkaita sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä.*
>
> *MTK muistuttaa metsäsektorin jo nyt toimivan pääosin markkinaehtoisesti tarjoten esimerkiksi hurjasti ilmastohyötyjä hyvän metsänhoidon kiihdyttämän metsien kasvun sekä puutuotteiden käytön kautta.*

Komission uusi metsästrategia tarjoaa sekavuudessaan paljon ideoita mutta samalla siitä puuttuu punainen lanka. Yhtä aikaa strategian kanssa kehitellään metsiin vaikuttavia muita aloitteita, kuten kestävän rahoituksen taksonomiaa ja uusiutuvan energian direktiiviä, joissa kaikissa on ristiriitainen näkemys kestävästä metsänhoidosta.

> *Tämän vuoksi MTK painottaakin Forest Europe -metsäministeriprosessin tärkeyttä indikaattorien ja kriteerien luomisessa. Nämä indikaattorit ja kriteerit eivät ole staattisia, niitä voidaan tarvittaessa muuttaa, ja lisäksi EU on itse sitoutunut Forest Europe -prosessiin. Miksi siis EU:lle*

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

tarvitaan uusia ja epäselviä metsäindikaattoreita ja -kriteereitä, jotka toteutuessaan lisäävät metsänomistajan mahdollista raportointivelvollisuutta? Lisäksi metsästrategiassa on toimia, joiden oikeudellinen sitovuus ja velvoittavuus vaihtelevat, kuten Lähempänä luontoa -sertifiointijärjestelmä.

Metsästrategia on ylittää tarpeettomasti rajan sekä toimivallassa että perusoikeuksissa.

MTK muistuttaa metsäpolitiikan kuuluvan jäsenvaltioille ja toivoo, että sekä kompetenssi- että subsidiariteettikysymykset nostetaan aktiivisesti esille strategian implementoinnissa. MTK haluaa painottaa omistusoikeuksia ja yksityisen omaisuuden suojaa. Unionin metsistä yli puolet on yksityisessä omistuksessa ja tätä ihmisoikeuksiin kuuluvaa perusoikeutta pitää pystyä kunnioittamaan myös unionissa.

Strategiassa todetaan useampaan kertaan metsänomistajien olennainen merkitys strategiassa ja sen toimeenpanossa, mutta valitettavasti tuo merkitys on jäänyt vaille konkretiaa. Herääkin kysymys, miten paljon yksityisen omaisuudensuojaa voidaan rajoittaa esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunnan nojalla? Lisäksi jos hyvää tarkoittavat toimet, johtavat puutteellisen tiedon johdosta ilmastohaittoihin. MTK haluaa kiinnittää huomiota siihen, että metsäomistajat ovat heterogeeninen joukko yksityisiä henkilöitä, joita ei voida ohittaa sellaisessa päätöksenteossa, joka koskee heidän yksityistä omaisuuttaan.

Metsästrategia ei näe metsien täyttä potentiaalia eikä esimerkiksi pyri lisäämään metsien ilmastokestävyyttä hyvän metsänhoidon kautta. Metsien käytön vähentäminen ja metsien terveyden vaarantaminen on turmiollista sekä ilmastolle että laajalle metsäsektorin tuotannolle.

Metsästrategian tulee kannustaa aktiiviseen metsien käytön ja kasvun lisäämiseen ja samalla hiilensidontaan. MTK huomauttaakin, että strategia ei huomioi tarpeeksi metsien tarjoamia mahdollisuuksia esimerkiksi ilmaston muutokseen sopeutumisessa.

Lopuksi MTK haluaa kiinnittää huomiota siihen, että metsästrategiassa tuodaan esille erilaisia ohjeistuksia, lakialoitteita ja vapaaehtoisuuksiin perustuvia aloitteita (esimerkiksi Closer to nature -metsänhoidon sertifikaatti sekä unionin oma metsähallinto). Nämä jäävät epäselviksi sekä niiden tarkoituksen ja päämäärän että niiden toimeenpanon osalta.

Lisäksi MTK kantaa huolensa EU:n laajasta pyrkimyksestä rajoittaa metsien käyttöä. Metsästrategia olisi voinut olla vahva linjausdokumentti metsien käytön puolesta. Nyt Suomen metsätalous on vakavasti uhattuna esimerkiksi kestävän metsätalouden rahoituksen taksonomian kautta.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Marko Mäki-Hakola
Metsäjohtaja